

Og så skyder han...

Lerby... Busk... Lerby... på tværs til Laudrup, selvfølgelig... Michael Laudrup... Laudrup... og så skyder han... nej... han venter! Aahrrgh, Miiichael Laudrup! Det er... genialt, det der [...] Det er simpelthen et af de bedste mål, der overhovedet er lavet i denne turnering. Den mand er genial [...] I Himlen, hvor er det vidunderligt. Hvor er det smukt.

Det danske 80'er landshold kulminerer i 6-1-sejren over Uruguay den 8. juni 1986 på Estadio Neza '86 i Nezahualcóyotl. Bolden skubbes rundt i en forbløffende dansk boldbesiddelse. Olé-råb gjalder for hver berøring. Ti dage senere er det hele forbi efter den lammende 1-5-katastrofe mod Spanien (*Uha, Jesper Olsen!... scoring af nummer 9, Butragueño [...] Uha. Jesper, Jesper, Jesper...*).

Det hele begyndte for godt 25 år siden, da det danske landshold den 21. september 1983 besejrede England på Wembley og dermed banede vejen for det store eventyr ved EM 1984 og VM 1986. I den anledning er der udkommet adskillige bøger om holdet og dets spillere. Af disse er journalisten Joakim Jakobsens *Tynd luft. Danmark ved VM i Mexico 1986* uden sammenligning den bedste. Jakobsen er en passioneret skribent, som tager læseren med den lange vej fra landsholdet med de hæderlige nederlag til tyske Sepp Pionteks ankomst i 1978, hvor indstillingen blev forandret og troen på egne kvaliteter vakt til live. Det danske landshold begyndte at vinde, da det begyndte at spille kynisk og kastede kravet om leg langt bort.

Da landsholdet fik et tilbagefald af legesyge, gik det galt. Ifølge Søren Lerby skulle holdet have lukket kampen mod Spanien ved 1-0. "I stedet for at spille romantisk kunne vi have hevet en arbejdssejr over strengen og så ellers bare videre". Joakim Jakobsen frikender dermed stakkels Jesper Olsen for nederlaget i Querétaro. I sekunderne inden spaniernes andet mål klipper Joakim Jakobsen virtuost til en kamp, hvor Per Frimann og Anderlecht halvandet år forinden blev slaget 1-6 på Real Madrids hjemmebane. På TV genkender Per Frimann nu den frysende fornemmelse fra chokket på Bernabéu: "Det var et tempo, som var nyt. De var så aggressive". Ensom som en rumkapsel glider Emilio Butragueño frem og header bolden i mål. 2-1 til Spanien. Uha.

Allan Simonsens hænder ryster, da han lægger bolden til rette inden straffesparket på Wembley (*Uuuh, hvor ville det lune med et dansk mål nu [...] Kom så [...] Jaaa, den sidder helt sikkert! Danmark foran med 1-0. Allan Simonsens 19. landskampmål*).

I de forbløffende ens bøger *Drengene fra Wembley* og *Danish Dynamite* fortælles i en række ny interviews spillernes egne historier om 80'er-holdet. Metoden giver plads til flere af de mindre prominente personligheder på holdet. Klaus Berggreen fortæller, hvordan han til odds 28 som første danske målscorer i Oslo spiller 1.000 Kr. på sig selv, kun for at se Michael Laudrup glide Berggreens skud det sidste stykke over strengen. Man hører også, hvordan det er gået spillerne siden. Det er underholdende læsning; men to bøger over dette koncept er i overkanten.

Allan Simonsen. Europas bedste 30 år efter, Frankie Boy, Arnesen. Fra Gallab til fodboldboss og bogen om Laudrup-familien *Laudrup. Et fodbolddynasti* er egentlige biografier, om end bogen om Allan Simonsen først og fremmest bygger på interviews med manden selv. Det er i øvrigt påfaldende, hvor grænseløs Simonsen er overfor pressen. Landsholdets holdleder, Kaj Johansen, fortæller i *Danish Dynamite* om sin overraskelse, da døren i den tilkaldte ambulance, efter Allan Simonsens berømte benbrud i Paris, går op, og ud springer en journalist fra Ekstra Bladet – en vis Svend Spejlæg (efter frisuren), der kører med til hospitalet. Da Allan Simonsen mange år senere skal skilles, ringer journalisten netop i det øjeblik, børnene skal fortælles om skilsmissem. Historien er sluppet ud, og det vil være bedre for familien, hvis Simonsen selv fortæller om det, lyder det. Men hvorfor tager han overhovedet sin telefon i den situation? Det må retfærdigvis siges, at hvert kapitel i

bogen afsluttes med korte, ofte kritiske udtalelser fra familiens øvrige medlemmer – herunder døtrene og den fraskilte kone. Det giver glansbilledet perspektiv. Bogen *Frankie Boy* omtaler en episode på Mallorca, som viser, hvor cool Allan Simonsen kunne være. Samtlige Barça-spillere blev bombarderet med kasteskys og ukvemsord. Pludselig så man Simonsen træde et skridt til siden og gribe et stort rødt æble, der kom sejlene gennem luften. Han tørrede det så omhyggeligt af i trøjen og satte tænderne i det, hvorefter folk jubede.

I *Tynd luft* fortæller Real Madrids træner, at han i den første uge efter Michael Laudrups ankomst i 1994 måtte forbyde de andre spillere at lave Laudrup-tricks. Han kunne ikke have en hel trup rendende til træning og kigge den forkerte vej, når de skulle aflevere. Michael Laudrup var 19 år, da han pakkede børneværelset ned for at tage til Lazio i Rom og det Olympiske Stadion med plads til 80.000 tilskuere. Broderen, Brian, og faderen, Finn Laudrup, kom også til udlandet; men Finn rejste efter kun to år i Wiener Sport-Club hjem for at spille i Brønshøj. Han var da 25 år gammel. Bogen om Laudrup-familien er ikke stor verdenslitteratur. Kan man leve med de mange spring i kronologien får man imidlertid historien fortalt uden de store dikkedarer – men også uden overraskelser for dem, der kender forløbet i forvejen.

Frank Arnesen er i dag kommet højt på strå som sportsdirektør i Chelsea. Det er der kommet to bøger ud af. Desværre har forfatterne været overladt til gamle aviser, ugeblade, tidsskrifter og magasiner samt interviews af folk, der kender eller har kendt Frank Arnesen. Alt sammen kilder med afstand til emnet. Bogen *Arnesen. Fra gavflab til fodboldboss* er skarpest i den sidste del, hvor Frank Arnesen beskrives som klubejer Roman Abramovich's vigtigste mand i Chelseas ledelse.

Jens Andersens velskrevne *Frankie Boy* er stærkest i beskrivelsen af de unge år i Fremad Amager. En billedtekst lyder: "Aldrig har man set så meget hår på et fodboldbillede! Vi er i 1972, hvor Black Sabbath, Led Zeppelin og Jethro Tull ligger på grammofonen, og Fremad Amagers 1. juniorer er frygtet overalt i København". 19 år gammel drager han med vennen, Søren Lerby, til storklubben Ajax Amsterdam. Lerby og Arnesen tager vindermentaliteten herfra med hjem til landsholdet, hvor de stod klar, da Piontek kom til. Efter fodboldkarrieren ender Frank Arnesen som sportsdirektør i PSV, hvor han tillægges æren for at have opdaget og videresolgt spillere som Ronaldo, Romario, Arjen Robben, Jaap Stam og Ruud van Nistelrooy.

Senere gik turen over Tottenham til Chelsea. Her har Jens Andersen svært ved at genkende den åbne og venlige Frankie Boy, man tidligere kendte. Var Frank blevet magtsyg?, spørger han med den engelske boulevard-avis *The Sun* som kilde, kun for øjeblikket efter at betegne avisen som utroværdig. På den måde demonterer Jens Andersen tilløbene til kritik af Arnesen, hvorved bogen får noget konfliktsky og fersk over sig.

Så er David Nielsens *Sorte Svin* anderledes klar i mælet. Her har vi forladt den gyldne 80'ergeneration til fordel for en mand, som indrømmer, at hans fodboldmæssige kvaliteter alene ikke berettiger til at skrive en biografi. I stedet vil han beskrive fodboldverdenen bag kulisserne. Og det gør han så. Påstanden om sorte penge i FCK og overfaldet på Allan Gaarde under træningen i AaB har fået den mediedækning, der sikkert var hensigten med at skrive om disse sager. Der bliver talt lige ud af posen: "De havde ansat Danmarks bedste fodboldstræner. Hr. Kæderyger i tennisstrømper og hyttesko og med Prins Valiant-frisure. Christian Andersen". Et andet afsnit i bogen hedder "Holmstrøm – en psykopat i jakkesæt".

Danmarks sejr på Wembley faldt 30 år efter, at det berømte ungarske landshold med Puskás, Hidegkuti og Kocsis den 25. november 1953 havde lammetævet englænderne med 6-3 samme sted. Ungarernes hemmelighed var den tilbagetrukne centerforward i et system, hvor de fem angriberes placering danner et M i modsætning til det gængse W. I bogen *AGF og alle de andre* fortæller den tidligere toptræner Ole Brandeborg Jensen, hvordan "den ungarske forbindelse", i form af træneren Géza Toldi, førte AGF og dansk fodbold ind i den moderne tidsalder og forrykkede styrkeforholdet fra København til provinsen. Resultatet fire danske mesterskaber og tre pokaltitler i de gyldne år i

50'erne. Også i dag er GF byens førende klub; men det var ikke givet fra begyndelsen. To faktorer har været afgørende: GF's klare holdning til indførelsen af betalt fodbold i 1978 og klubbens køb af træningsanlægget ude i Fredensvang. De øvrige klubber AIA, Århus Fremad, Brabrand, Skovbakken og Fuglebakken er overladt til kommunen, og enhver ved, at det er ensbetydende med hårde og knoldede træningsbaner. Brandenburg har været træner i flere af klubberne og kommer hele vejen rundt om både elite og bredde i en velresearchet bog, skrevet med engagement, indsigt og et udsyn, der gør den vedkommende langt ud over kommunegrænsen i Århus.

Det engelske landsholds mange nederlag står i skærende kontrast til klubfodbolden. I disse år dominerer de engelske hold igen i Europa med Liverpool og Manchester United i spidsen. De to klubber har en særlig status i Danmark, hvor man lørdag efter lørdag i 70'erne gav sig hen til tipskampe, Familien Ashton og alt engelsk. Litteraturforskeren Søren Frank har med *Giganternes skuldre* skrevet en kritisk hyldest til Manchester United og klubbens historie. Klubben, som blev stiftet i 1878 under navnet Newton Heath, har flere gange befundet sig på afgrundens rand i form af både økonomisk ufare, nedrykning og flyulykken den 6. februar 1958, der tog livet af The Busby Babes. Hver gang har klubben rejst sig og er i dag et af verdens mest kendte brands.

Søren Frank befolker The Red Devil's historie med skikkelser som Skt. Bernhardshunden Major, angriberen Tommy Taylor med tilnavnet "The Smiling Assassin", Ole Gunnar Solskjær ("The Baby-Faced Assassin") og den farverige manager Tommy Docherty, hvis eneste svagheder var "wingers and women". Ser man bort fra Franks egen svaghed for højtravende teoretisering, er det faktisk en god bog, som man bliver både underholdt og klogere af at læse.

Wingers and women. Ligesom kvinder er spillet med den runde bold kommet for at blive.

I Himlen, hvor er det vidunderligt. Hvor er det smukt.

Svend Rybner

Joakim Jakobsen

Tynd luft. Danmark ved VM i Mexico 1986

Gyldendal

457 sider

299 Kr.

Dan Hirsch Sørensen og Hans Krabbe

Drengene fra Wembley. Et legendarisk landshold taler ud

Lindhardt og Ringhof

317 sider

299,95 Kr.

Thomas Laursen og Ole Sønnichsen

Danish Dynamite. Spillernes egne historier om 80'er-holdet

Gyldendal

276 sider

299 Kr.

Jens Andersen
Frankie Boy. En biografi om Frank Arnesen
People's Press
407 sider
299 Kr.

Ole Sønnichsen
Arnesen. Fra gavflab til fodboldboss
Gyldendal
286 sider
249 Kr.

Axel Boisen, Christian Mohr Boisen og Henrik Nordskilde
Laudrup. Et fodbolddynasti
Lindhardt og Ringhof
415 sider
299,95 Kr.

Bo Østlund
Allan Simonsen. Europas bedste 30 år efter
People's Press
310 sider
249 Kr.

David Nielsen i samarbejde med Jonas Ankersen
Sorte Svin
Forlaget Turbulenz
268 sider
299 Kr.

Ole Brandenborg Jensen
AGF og alle de andre. Fodboldkulturen i Århus set i et nationalt og internationalt perspektiv 1950-
2008
Århus Byhistoriske Fond
179 sider
225 Kr.

Søren Frank
Giganternes Skuldre. En fortælling om Manchester United
People's Press
352 sider
249 Kr.

Boks

Erik Stig Andersen

Fodboldåret '08. De bedste kampe fra dansk og international fodbold

Gyldendal

97 sider

99,95 Kr.

Carsten Godtfredsen

Fodbold 2008. Internationale kampe

Carlsens Årbøger

81 sider

99,95 Kr.

Andreas Kraul

Fodbold 2008. Danske kampe

Carlsens Årbøger

81 sider

99,95 Kr.

Hvert år op til jul udgives der en stribe årbøger, som i virkeligheden trækker på traditionen fra de middelalderens klosterkrøniker, hvor man nedskrev store og små begivenheder. Carlsens Forlag har med *Fodbold 2008* har udgivet to bøger om henholdsvis dansk og international fodbold, mens Gyldendal har samlet de samme emner i én bog, *Fodboldåret '08*. Det er en smagssag, om man bryder sig om den slags; men man kan ikke klage over kvaliteten af indholdet. Alle tre bøger er velskrevne og er rigt illustreret. Først og fremmest fastholdes de afgørende øjeblikke sidste sæson: Peter Cech's drop mod Tyrkiet, John Terry's fod, som glider i CL-finalen på Luzhniki Stadion i Moskva og det danske landsholds sensationelle trods-comeback i landskampen mod Portugal.

Boks

David Summers mfl. (red.)

Forord af Tom Kristensen

Sportsbogen. Regler. Taktik. Teknik

Clockwise

416 sider

299 Kr.

(Udkommer 12/3)

Årbøgerne beskriver, hvordan det var. *Sportsbogen. Regler. Teknik. Taktik* fortæller, hvordan man gør. Forlaget kalder bogen – oversat fra engelsk og indbundet i kunstgræs! – for en sportsbibel med beskrivelser af over 200 sportsgrene – fra Formel 1 og fægning til korbball, kamelvæddeløb og kælkk. Ser man på afsnittet om fodbold får man over 8 sider noget om 4-4-2 opstillingen og en udmærket forklaring på off-side reglen. Hovedindtrykket er imidlertid rodet og en anelse ubehjælpsomt – "Holdet, der har bolden og spiller sig frem mod modstandernes mål, er i angreb". Det står der virkelig.

Boks

Peter Boris Kreilgaard, Daniel Kim Søren og Henrik Aage Sørensen

Management by Football. Hvis erhvervsledere skulle fungere på samme betingelser som chefrænere i topfodbold, ville deres hold høre hjemme i 2. division

Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck

176 sider

249 Kr.

Alting handler om fodbold og fodbold handler om alt. Trods titlen er *Management by football* et dansksproget forsøg på at undersøge, hvad danske erhvervsledere kan lære af moderne fodboldtrænere. Bogen hævder at være bygget op over cases fra fodboldens verden, men er i virkeligheden en lærebog i management med en tynd fernis af fodbold. Med udgangspunkt i UEFA Cup opgøret mellem Tottenham og AaB, hvor englænderne skiftede to mand ud i pausen, når forfatterne således frem til, at man skal være fleksibel i sin strategi for at få succes. Der er godt med fotografier af Alex Ferguson, The Special One, og Ottmar Hitzfeld, og det er godt, for de er med til at sætte kulør på en bog, som ikke har meget med fodbold at gøre.